

УТВЪРЖДАВАМ:.....

ИВАНКА СТОЯНОВА

Директор на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“

М Е Х А Н И З Ъ М

ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ

за учебната 2022/2023 година

1. Измерения на насилието между учениците.

Насилието между учениците в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на тези, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват. Българската дума, която отговаря най-точно на явлението е „тормоз“.

Проявите на тормоз в училище най-общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

Физически тормоз - блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз - подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психически тормоз - подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз - избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране.

Виртуален тормоз - обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронна поща, Skype или Facebook; разпространяване на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават; снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видео в интернет или други канали без негово съгласие, на слухове, клюки и заплахи в социалните мрежи, крадене на самоличност и др.

Според чл.7, ал.1 и ал.2 от Закона за закрила на детето всяко дете има право на закрила и от насилие и всеки, на когото стане известно за дете преживяло насилие, е длъжен да сигнализира на органите по закрила.

2. Мерки за предотвратяване и противодействие на тормоза.

1. Осъзнаване и оценка на проблема.

1.1. Оценката на тормоза в училището се организира от ръководството на училището със съдействието на Училищния координационен съвет /УКС/ за справяне с насилието в началото и в края на всяка учебна година с цел определяне на формите и видовете тормоз, участниците в тормоза и местата, където най-често се случва.

1.2. Провежда се чрез анкета от класните ръководители до 3 седмици от началото на учебната година и до 3 седмици преди края на учебната година.

1.3. Резултатите се обработват в десетдневен срок от УКС за справяне с насилието.

1.4. След обобщаване на резултатите от изследването, директорът запознава педагогическия персонал на училището с оценката на проблема на Педагогически съвет, а непедagogическия персонал – на Общо събрание.

1.5. На базата на извършената оценка се изготвя план за противодействие на училищния тормоз от УКС за справяне с насилието, който се актуализира всяка година до края на месец октомври.

2. Дейности за предотвратяване на училищния тормоз.

Дейности на ниво клас / класна стая

2.1. С цел създаване на пространство, в което се говори открито за тормоза:

- в часа на класа всеки класен ръководител използва формите на групова работа, дискусия, решаване на казус, споделяне на опит за разясняване на проблема за същността и видовете тормоз между учениците;

- учителите по БЕЛ, история, география, родинознание (I клас), околен свят (II клас) и човекът и обществото (III и IV клас) планират теми от учебното съдържание за работа и анализ по проблема насилие, ценностите, социалните роли, функциониране на институциите;

- родителите се поканват за участие в тези занятия.

2.2. Класните ръководители провеждат перманентни разговори с родителите в индивидуални или групови срещи за това какво е тормоз и какви са преживяванията на извършителя и потърпевшия, дали той се чувства унижен или заплашен.

2.3. Всяка паралелка заедно с класния ръководител изработва общи правила на поведение в училище.

2.4. Класният ръководител, заедно с учениците изработва процедура, описваща мерките в случай на нарушаване на правилата.

2.5. Съставят се анкети, които да диагностицират наличието на тормоз в училище и мерките за противодействие и справяне с училищния тормоз.

Дейности на ниво училище

2.5. В училището е създаден УКС за справяне с насилието, който да планира, проследява и координира усилията за справяне с училищния тормоз.

2.6. УКС за справяне с насилието, съгласувано с класните ръководители договаря единен механизъм с ясно разписани отговорности, за предотвратяване и реагиране при проява на тормоз и насилие в училището.

2.7. УКС за справяне с насилието, съгласувано с класните ръководители обобщава всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от класовете и формулира общо-училищни ценности и правила, които стават част от училищната политика.

2.8. Зам. директора в училището предлага на ръководството мерки и изработват процедура за усъвършенстване на системата на дежурство с оглед на това да бъдат обхванати местата в училището, където при етапа на оценка е установено, че се извършва тормоз.

2.9. УКС за справяне с насилието организира и провежда подкрепящо обучение на класните ръководители.

2.10. Председателят на училищната комисия за квалификация, съгласувано с директора планира обучения за повишаване на квалификацията на учителите в областта за справяне с училищния тормоз.

Дейностите на ниво училище включват:

1. Обобщаване на всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от класовете и формулиране на общоучилищни ценности и правила, които да бъдат част от училищната политика;

2. Договаряне на единен механизъм, включително разписани ясни отговорности, за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие;

3. Разработване на предложения за промени в Правилника за дейността на училището и обсъждането им с училищната общност;

4. Приемане на съгласуваните промени;

5. Прилагане на програми за развитие на личните и социалните умения на децата;

6. Подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоза;

7. Подобряване на системата за съобщаване на случаи на тормоз (въвеждане на нови форми и канали, гарантиране на конфиденциалността);

8. Включване на експерти, родителите и самите ученици в процеса на създаване и реализирането на всички интервенции;

9. използване на подхода за работа с връстници, които трябва да станат естествените помощници при реализирането на всички видове интервенции както по отношение на децата, които са обект на тормоз, така и по отношение на децата, които упражняват насилие;

10. Повишаване квалификацията на учителите за работа с програмите, включително реализиране на специализирани тренинги за определени категории от работещите в училище за справяне с критични ситуации и други;

11. Ясно разпределение на конкретни отговорности на всички възрастни в училището, вкл. дежурства на определени места;

12. Разработване на стъпки за привличане на родителите;

13. Разработване на процедури и механизми за осигуряване на непрекъснато съгласуване на интересите и потребностите на отделните групи, съставляващи училищната общност;

14. Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти;

15. Насочване към основни здравни и социални услуги за децата и семействата. Привличането на родителите е важна част от реализирането на училищната програма и важно условие за нейната ефективност.

Дейности на ниво общност

2.11. Класните ръководители съдействат на УКС за издирване на родители от областта на помагащите професии, като психолози, социални работници, лекари, журналисти, спортисти, музиканти, драматурзи, художници и др., които да бъдат включени в различни училищни инициативи.

2.12. УКС за справяне с насилието, съгласувано с директора на училището осигурява реални партньорства с външни за училището организации, служби и специалисти:

- Дирекция "Социално подпомагане" - Отдел „Закрила на детето”
- Общинска комисия за БППМН
- Детска педагогическа стая

3. ДЕЙСТВИЯ ЗА СПРАВЯНЕ С УСТАНОВЕН УЧИЛИЩЕН ТОРМОЗ В ОУ „СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ”.

По-голямата част от ситуацияите на тормоз могат да бъдат овладяни от *учителите*, а някои от *самите деца*. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. Важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват.

Ако се касае просто за приятелска игра *учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят.*

Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз е необходимо да се предприемат следните действия.

1. Прекратяване на ситуация на тормоз.

Задължение на всеки учител/служител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел, като:

- В случай на физически тормоз учениците трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно;
- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията;
- Важно е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

2. Реакции спрямо ученика, упражнил тормоз.

2.1. Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класният ръководител .

- Учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, показва ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че хората правят грешки, които следва да бъдат поправени, без да се налагат наказания;

- Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си. С това негово решение трябва да се съгласи и потърпевшият от тормоза ученик;

- Класният ръководител изслушва ученика, упражнил тормоза в отсъствието на потърпевшия ученик;

- След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на учениците и дава обратна връзка;

- Класният ръководител може да потърси съдействие и от другите учители , които също могат да подпомогнат работата на класния ръководител като наблюдават ученика във взаимоотношенията му с другите ученици .

2.2. При повтаряне на едни и същи нарушения на правилата се прилага подходът за възстановяване на щетата, уведомяване на класния ръководител и УКС, като се съставя протокол за тормоз.

- Класният ръководител уведомява родителите за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията;

- Разговорът се провежда в партньорски взаимоотношения, като се предоставя отворено пространство за споделяне на техните опасения и гледни точки;

- Родителите трябва да бъдат запознати, че критиките, обидите и negliжирането на другия ученик от тяхна страна само ще задълбочат конфликта;

- От разговора могат да бъдат изведени конкретни договорки кой какво може да предприеме и какво се очаква като резултат;

- Учителят насочва родителите за консултация с психолог.

2.3. При много сериозно ниво на тормоз – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на ученика-жертва, така и на ученика-извършител се уведомява Дирекция социално подпомагане – Отдел за защита на детето, Държавната агенция за закрила на детето или РПУ.

- Учителят или служителят, станал свидетел на подобен тормоз, ако не може да се справи сам е длъжен да потърси помощ от охраната в училище, дежурния екип или други лица, намиращи се в района на инцидента,;

- След прекратяване на физическия контакт между лицата, свидетелят на тормоза уведомява директора на училището и регистрира ситуацията на насилие с доклад до председателя на УК ППП;

- Директорът свиква УКС за справяне с тормоза и уведомява отдела за „Закрила на детето” по местоживееене и отдела за „Закрила на детето” гр. Хасково, местната комисия за БППМН, РИО и полицията;

- УКС за справяне с тормоза обсъжда ситуацията на свое работно заседание и съставя протокол за тормоз, уведомява класния ръководител и родителите на учениците като ги насочва към местната комисия за БППМН и полицията по силата на координационния механизъм.

3. Реакции спрямо ученика, който е обект на тормоз

Работата с ученици, които са обект на тормоз, трябва да бъде насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Класният ръководител говори с ученика, по възможност още същия ден (или веднага след като е разбрал за случая, ако се касае за ситуация, за която е научил случайно) и да разбере какво точно се е случило;

- Необходимо е да се подчертае поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;

- Класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

3.1. Алгоритми при регистрация на училищен тормоз

3.1. Въвеждане на Дневник за случаите на тормоз и насилие в училище.

3.2. Дневникът има за цел да подпомогне процеса на координация и комуникация в училище във връзка с осъществяването на цялостна училищна политика за противодействие тормоза и насилието.

3.3. В дневника се документират ситуациите, съответстващи на Класификацията на нивата и формите на тормоз и насилие и предприемане на съответните действия, които изискват намесата на класен ръководител, учителски съвет, директор.

Всяка описана в дневника ситуация, съдържа следната информация:

дата; какво се е случило - кратко описание на случая, кога се е случило, кои са участниците; кой служител е регистрирал ситуацията - име и подпис; какво е предприето като действия (намеса, превенция); кои отговорни участници са информирани (институции, органи, родители), как е приключила ситуацията или на какъв етап е и какво предстои.

3.4. Координационният екип анализира ситуацията и определя необходимостта от индивидуална работа по случай с ученик, чиято координация се осъществява от класния ръководител. Дневникът за описване на ситуации на тормоз и съпътстващата документация по случаите се съхранява при помощник - директора. Дневникът се съхранява при помощник-директора, който е председател на УКС.

3.2 Алгоритми прилагани върху ученика приложил тормоз

1. Прекратяване на ситуацията и успокояване / интервенция към всички участници/. Изтъкване на нарушеното правило: налагане на съответната последица. При наличие на щети от материален характер, те се възстановяват.
2. Отстраняване на “насилника” от рисковата ситуация. Извеждането му от класната стая /ако е необходимо спрямо създадената ситуация/.
3. Извеждането му се извършва с помощта и съпровода на класен ръководител или в присъствие на учител който е свободен.
4. Уведомява се Директор, зам.-директор, родител /ако е необходимо и “Агенция закрила на детето” или полиция/.
5. Учител, класен ръководител, осъществява индивидуална или групова работа за ученици или за целия клас. Но се избягва събирането и на насилник и потърпевш.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз Задължение на всеки учител и служител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел. В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени, за да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класният ръководител. Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап. Важното е учителят/ служителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или помощник-директора. Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с детето. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. Като първа стъпка класният ръководител изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшето дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.

Трета стъпка: Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз Работата с деца, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

Класният ръководител говори с детето, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило. Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се.

Класният ръководител наблюдава детето в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него. Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите

Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита на ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще.

Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете

3.3. Включване на родителите

1. Във всички случаи е необходимо родителите да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията.

2. В разговора е важно да се акцентира върху необходимостта родителите да не критикуват другото дете, а да се опитат да погледнат на ситуацията през погледа на другата страна.

3. Родителите трябва да бъдат запознати, че критиките, обидите и negliжирането на другото дете от тяхна страна само ще задълбочат конфликта.

4. От разговора могат да бъдат изведени конкретни договорки кой какво може да предприеме и какво се очаква като резултат.

4. Реакции спрямо наблюдателите

- Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. От останалите очаква да направят същото, ако се случи в бъдещето;

- Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо учениците, станали обект на тормоз.

4.1 Да се работи с наблюдателите на това ниво, не само на нивото на превенцията, а с групата след ситуация на тормоз;

4.2 Не се отстраняват наблюдателите, когато се прекратява или управлява ситуация на тормоз като всички, които са били там да видят какво се прави съгласно правилата на училището;

4.3 Изтъкват се тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдещето;

4.4 Убеждение за отговори на насилието с думи, търсене на помощ и съобщаване за случая.

4.5 Насърчение за грижа спрямо тормозеното дете

4. УЧИЛИЩНА СИСТЕМА ЗА НАСОЧВАНЕ КЪМ ДРУГИ СЛУЖБИ

1.Регистриране на ситуации на тормоз.

- Създава се регистър за описване на ситуации на училищен тормоз в училище;

- Всяка ситуация на тормоз се описва в регистъра от учители/служителя, който я е наблюдавал с цел проследяване развитието на случая във времето и планиране на подходяща интервенция;

- Регистърът съдържа кратко описание на всяка ситуация, кога се е случила, кои са участниците и какви мерки са били предприети;

- Регистърът се съхранява на общодостъпно място в учителската стая;

- Класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат необходимите мерки за взаимодействие с учителите, родителите и педагогическия съветник.

В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето” по местоживееене. Като първа стъпка се уведомява директора на училището, който е задължен да уведоми съответния отдел „Закрила на детето” по местоживееене и отдела за „Закрила на детето”, на чиято територия е училището, местните комисии за БППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм. Детето, което е склонно към насилие, се нуждае от разбиране на неговите потребности, причините за агресивното поведение, помощ при осъзнаване на собствените чувства, умения за контрол на гнева, развитие на емпатията. В същото време има и една група деца, които са едновременно и насилници, и жертви. Възможно е детето да е жертва на насилие в семейството си или да е насилвано от някои “по-силни” връстници. Децата жертви могат да упражняват насилие върху някой по-слаб от тях. Те са най-рискови по отношение на бъдещото си развитие и израстване, защото търпят последиците и на единия, и на другия профил.

4.2. Насочване към други служби.

В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето” по местоживееене.

Като първа стъпка се уведомява директора на училището, който е задължен да уведоми съответния отдел „Закрила на детето” по местоживееене и отдела за „Закрила на детето”, на чиято територия е училището, местните комисии за БППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

В тази връзка е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на социалните работници от отделите „Закрила на детето” към Дирекциите „Социално подпомагане”. Социалният работник е професионалистът, който може да проучи ситуацията, в която се намира детето, условията, при които живее, родителският капацитет и при необходимост да предприеме мерки, които да подпомогнат детето и семейството като цяло.

5. План за дейностите свързани с превенция на тормоза в училище:

5.1.Обучение на учители и класни ръководители за превенция на агресията и тормоза в училище

1. Запознаване на педагогическата колегия с утвърден от МОН „Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище“

Срок: м. XI. 2022г.

Отг. Велина Иванова

2. Провеждане на вътрешноучилищна квалификация на тема :

“ Как да се справим с насилието в училище?”

Срок: м. 12. 2022г.

Отг. Ангелина Иробалиева

3. Повишаване квалификацията на членовете на комисията и обмяна на добри практики с други училища от региона и страната.

Срок: до края на учебната година

Отг. Директор

5.2.. Предотвратяване на агресията и тормоза сред учениците чрез

повишаване нивото на информираност на ученици и родители

1. Провеждане на информационни кампании сред ученици и родители за превенция на агресията и тормоза в училище. Запознаване на учениците със същността на тормоза, проявите и участниците, както и последствията от агресията и тормоза. Координационния комитет подготвя материали.

Срок: м. II - III. 2023г.

Отг. класни ръководители

2. Оценка на проблема чрез мнението на ученици и родители с помощта на стандартизиран въпросник - анкета.

Срок: м. 10. 2022г.

Отг. класни ръководители

3.Запознаване на педагогическата колегия и родителските активи с анализа на анкетата и предприемане на своевременни мерки при необходимост.

Срок: м. II. 2022г.

Отг. кл. Ръководители, пом.-директор

4. Подготвяне на материали за провеждане на часове на класа и тематични родителски срещи.

Срок: м. I. 2022г.

Отг. класни ръководители

5. Подготвяне на подходящи материали за превенция на агресията и насилието в училище, които да се поставят на подходящи места в класните стаи и фойета.

Срок: м. I. 2023г.

Отг. класни ръководители

6. Оптимизиране системата за дежурство в училище, като освен в коридорите и класните стаи се акцентира и на територията около училище, която понякога дава лош имидж на училището.

Срок: м. X. 2022г.

Отг. Директор

5.3. Включване на ученици в различни форми и групи по интереси

1. Включване на ученици в различни форми за извънкласни и извънучилищни дейности по проекти, модул Физическо възпитание, масови мероприятия.

Срок: м. X. 2022г.

Отг. Класни ръководители

2. Провеждане на обучение на родителските тройки и членовете на ученическите съвети по класове на тема „Заедно на училище без тормоз“.

Срок: м. III. 2023г.

Отг. Директор

3. Тематични възпитателни презентации в Час на класа, проведени в компютърния кабинет и запознаване с подходящи филми с превантивна цел по график, утвърден от Директора.

Срок: м. април.2023г.

Отг. Директор, класни ръководители

Анкета : „ТОРМОЗЪТ НАД УЧЕНИЦИТЕ „

ВЪПРОС	ОТГОВОР
1.Кои видове и какви форми на тормоз има според вас в класа?	<i>Подчертайте формите на тормоз, които според Вас съществуват в класа:</i>
	а. Физически :блъскане, щипане, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение, бой, ритане
	б. Вербален: обиди, подигравки, прякори, дразнене, унижение, заплахи, обиди
	с. Психически: сплашване, изнудване със сериозни заплахи, насилствено отнемане на пари и вещи, ограничаване на движението, склоняване за употреба на наркотични вещества
2.Кога онлайн тормоза е по-често?	<p>a. Когато учите в училище</p> <p>b. Когато обучението е онлайн</p> <p>c. Еднакво често е</p>
3.Колко често се проявяват видовете тормоз?	<p>a. Всеки ден</p> <p>b. Няколко пъти в седмицата</p> <p>c. Няколко пъти в месеца</p>
4.Къде са местата, на които най-често се случват?	
5..Кои са участниците?	

<p>6. Има ли в класа ученици, към които останалите се отнасят зле: обиждат ги, подиграват им се, блъскат ги грубо или ги удрят, разпространяват за тях клюки, слухове, изключват ги от нещата, които останалите правят заедно?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Не • Да <p>Кой са те:</p>
<p>7. Ако има ученици, към които останалите се отнасят зле, колко често се случват такива неща?</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Почти всеки ден; b. От време на време; c. Рядко
<p>8. Има ли в класа ученици, които обичат да командват, да карат другите да правят неща, които не искат, държат се грубо, агресивно и без причина?</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Да, има. b. Не, няма.
<p>9. Ако има такива ученици, колко често те се държат по този начин?</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Почти всеки ден. b. От време на време. c. Рядко.
<p>10. Има ли в класа ученици, които обичат да помагат на другите, застъпват се за по-слабите, защитават тези, които имат нужда?</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Да, има. b. Не, няма.

*Настоящата анкета е въведена за ползване в електронна среда forms.office.com

Приложение №1 е неразделна част от механизма за противодействие на училищния тормоз

Настоящият механизъм за противодействие на училищния тормоз е приет с Протокол №11/14.09.2022 г. и може да бъде изменян и допълван по реда на неговото приемане.

План за дейностите свързани с превенция на тормоза в училище:

А. Обучение на учители и класни ръководители за превенция на агресията и тормоза в училище

1. Запознаване на педагогическата колегия с утвърден от МОН „Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище“

Срок: м. XI. 2022г.

Отг. Велина Иванова

2. Провеждане на вътрешноучилищна квалификация на тема „Инструменти за индикиране на агресията и тормоза в училище“

Срок: м. II. 2023г.

Отг. Ангелина Иробалиева

3. Повишаване квалификацията на членовете на комисията и обмяна на добри практики с други училища от региона и страната.

Срок: до края на учебната година

Отг. Директор

Б. Предотвратяване на агресията и тормоза сред учениците чрез повишаване нивото на информираност на ученици и родители

1. Провеждане на информационни кампании сред ученици и родители за превенция на агресията и тормоза в училище. Запознаване на учениците със същността на тормоза, проявите и участниците, както и последствията от агресията и тормоза. Координационния комитет подготвя материали.

Срок: м. II - III. 2023г.

Отг. класни ръководители

2. Оценка на проблема чрез мнението на ученици и родители с помощта на стандартизиран въпросник - анкета.

Срок: м. 10. 2022г.

Отг. Надежда Видева, класни ръководители

3. Запознаване на педагогическата колегия и родителските активи с анализа на анкетата и предприемане на своевременни мерки при необходимост.

Срок: м. II. 2023г.

Отг. кл. ръководители

4. Подготвяне на материали за провеждане на часове на класа и тематични родителски срещи.

Срок: м. I. 2023г.

Отг. класни ръководители

5. Подготвяне на подходящи материали за превенция на агресията и насилието в училище, които да се поставят на подходящи места в класните

стаи и фойета.

Срок: м. I. 2023г.

Отг. класни ръководители

6. Оптимизиране системата за дежурство в училище, като освен в коридорите и класните стаи се акцентира и на територията около училище, която понякога дава лош имидж на училището.

Срок: м. X. 2022г.

Отг. Директор

В. Включване на ученици в различни форми и групи по интереси

1. Включване на ученици в различни форми за извънкласни и извънучилищни дейности по проекти, модул Физическо възпитание, масови мероприятия.

Срок: м. X. 2022г.

Отг. Класни ръководители

2. Провеждане на обучение на родителските тройки и членовете на ученическите съвети по класове на тема „Заедно на училище без тормоз“.

Срок: м. III. 2023г.

Отг. Директор

3. Тематични възпитателни презентации в Час на класа, проведени в компютърния кабинет и запознаване с подходящи филми с превантивна цел по график, утвърден от Директора.

Срок: през учебната година

Отг. Директор, класни ръководители